

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

IOANA LEE

Coșmarul american

EDIȚIE BILINGVĂ

1. DIVORȚUL ROMÂNESC

Când am părăsit Japonia, nu mi-am putut lua cu mine toate bunurile materiale, astfel încât am ajuns la o înțelegere cu Otoosan (socrul meu japonez) să mi le trimită par avion. Singurul lucru pe care mi-l doream cu adevărat era colecția de literatură engleză, de fapt, toate cărțile mele.

Revenirea la viața din București mi s-a părut stranie și totuși foarte atrăgătoare. Mă simțeam atât de liberă... Nu doream să fac nimic altceva decât să muncesc, pentru că doar pentru asta mai aveam energie. M-am cufundat în activități culturale internaționale.

Am început să lucrez la emisiunea mea de televiziune, iar între timp încercam să aflu cum să inițiez divorțul în România. De data asta, familia mea a părut ceva mai cooperantă. Sora mea cea mare, Iulia, mi-a spus în ce clădire și la ce etaj să mă duc, iar tata a angajat un avocat ca să-l reprezinte în fața instanței pe soțul meu japonez, Ken. Urmă ca eu să mă reprezint pe mine însămi. Nu aveam vreo dispută cu privire la ceva. Nici măcar legat de divorțul în sine. Însă Ken dorea să fie scutit de orice suferință

Respect pentru oameni și cărți

legată de proces. Mă întrebam: oare cine avea să mă scu-tească pe mine... ?

19 decembrie 2001 era ziua în care am fost programată. Ningea mult și era o zi romantică, asemenea celei de Crăciun. Am plecat de la lucru și l-am rugat pe George, șoferul meu, să mă ia cu mașina. E ciudat să mă gândesc cum îmi doream să vină cineva cu mine în ziua aceea. Atât de mulți oameni au venit la petrecerile noastre de nuntă, atât în România, cât și în Japonia, și totuși, acum, trebuia să mă confrunt cu asta de una singură. Și nu aveam nici cea mai vagă idee, pe atunci, cum aveam să învăț să mă confrunt de una singură *cu toate lucrurile*.

La tribunal, stăteam pe o bancă și îmi așteptam rândul pentru a veni în fața judecătorului. Fiind un proces civil, nu era nimic extraordinar. Fără crime, fără psihopați... doar mizerie umană. Încăperea era curată, cu bănci drăguțe din lemn. Nu era vreo atmosferă întunecată în stil dickensian, și totuși sistemul judiciar e unul care inspiră nefericire ori-unde în lume.

O priveam pe judecătoare. O fată tânără, frumușică (atât cât puteam observa dincolo de roba ei neagră), cu o figură impasibilă și, probabil, cu o viață nefericită. Probabil era plătită prea puțin, muncind prea mult și având de-a face cu urâtenia naturii umane. Părea imună la ura care plutea în jurul avocaților și al clienților lor. Adesea, oame-nii își intentau procese unii altora pentru bani și pentru proprietăți. Oare de ce asta sună atât de familiar acum?

A fost strigat numele meu. M-am ridicat și m-am dus în față. Totul s-a sfârșit fără dureri, în zece minute. Am plecat

Respect pentru oameni și cărți

o femeie liberă, păstrându-mi numele de familie de Kurosawa (așa cum hotărâsem împreună cu Ken, pentru a putea rămâne înrudiți cumva, prin nume, până când m-aș fi recăsătorit, dacă asta s-ar mai fi întâmplat vreodată).

Am plecat acasă și m-am simțit în regulă, pur și simplu. Nu am plâns. Nu eram tristă, nici veselă. M-am plimbat prin zăpadă privind clădirile, gândindu-mă cât de mult va trebui să recuperez la serviciu, din moment ce mi-am luat o zi liberă.

L-am sunat pe Ken și i-am spus că s-a încheiat totul. El a plâns, iar eu nu m-am mai simțit de parcă ar fi trebuit să ajut un copil mic. Am spus „adio“, am luat un somnifer și asta a fost tot.

2. CLUB INTERNAȚIONAL

Nu-mi amintesc cât timp am dormit, dar îmi amintesc bucuria că m-am trezit. Aveam multă treabă de făcut și nu puteam irosi timpul gândindu-mă la vechile amărăciuni. Îmi alesesem din nou propria cale și eram responsabilă în a o transforma într-o călătorie plăcută.

În anul următor, am reluat predarea la o universitate particulară din București. Într-o zi, mergeam pe holul instituției când un domn m-a abordat spunându-mi: „Arăți bine. Ai vrea să lucrezi în televiziune?“

În prima clipă am crezut că era vreo glumă proastă pusă la cale de Ken, din Japonia. Nu era.

O lună mai târziu, eram gazda propriei emisiuni TV intitulate *Club internațional*, care se difuza în fiecare duminică, la ora 17.00.

La 28 de ani am înțeles două lucruri:

1. Eram o străină în propria țară și nimic nu putea schimba asta. Nu mai înțelegeam nimic din societatea românească, iar compatrioții mei păreau bucuroși să-mi reamintească ce „diferită” devenisem.

2. Nu puteam trăi fără a avea o carieră. Întrebarea era: „cum voi proceda ca să realizez ceea ce-mi trebuie pentru a mă simți împlinită, dacă nu chiar fericită?”

Nu m-am priceput la matematică sau la computere, nu mi-a plăcut să lucrez după programul clasic „de la 9 la 5”, mi-a displicut să am un șef ori să fiu nevoită să mă îmbrac ca o călugăriță în vacanță. Am simțit nevoia să fiu liberă și totuși să nu port răspunderea de a deține o firmă. Astfel că a trebuit să mă concentrez pe ceea ce aveam și doream.

Puteam să predau. Aveam pasiunea, aptitudinile, cunoștințele și prezența potrivite pentru asta. Nu am fost niciodată emotivă sau timidă și mi-am iubit studenții. Iar limba japoneză era punctul meu forte; lucru rar în acele vremuri, în România. Însă asta nu era tot. Vorbeam fluent și alte limbi străine, dobândisem niște aptitudini de comunicare transculturală și aveam suficient curaj și un pic de farmec pentru a folosi toate astea.

A face demersuri către ambasade nu era o sarcină ușoară, însă, în scurt timp, s-a întâmplat ca ambasadorii să mă sune pe numărul meu personal pentru a mă invita să particip la diverse evenimente și activități culturale.

Respect pentru oameni și cărți

Perspectiva mea era să lupt cu tendința globalizării prin a arăta lumii cât de asemănători suntem cu toții; doar că ajungem la aceleași lucruri în mod diferit.

Fiecare ediție era dedicată câte unei țări. În general, asta presupunea ca eu să port îmbrăcămintea tradițională specifică țării alese și să discut despre anumite aspecte culturale cu ambasadorul ei și cu alți invitați, cunoscători ai țării respective.

Prima mea ediție a fost despre Japonia. O alegere de la sine înțeleasă. Deja întâmpinam multe rezistențe din partea unor oameni de televiziune. Se râdea pe la spatele meu și se încercau tot felul de scheme care să mă facă să mă jenez. Nu aveam experiență de jurnalist. Nu mai avusesem vreo emisiune de televiziune, nu mai produseseam vreuna, aveam unele probleme cu limba nativă (după trei ani în Japonia) și eram un nimeni cu un nume de familie ciudat: Kurosawa. Însă ei nu cunoșteau ceea ce numai Dumnezeu și cu mine știam – forța interioară pe care o aveam și pe care o dezvoltasem pe câmpul de bătălie emoțională care fusese Japonia!

Am mers la magazine și am cumpărat elemente de decor pentru studio. Am cerut ambasadei să aducă steaguri, chimonouri pentru a le expune pe fundal, păpuși, filme turistice etc.

În ziua înregistrării, mi-am aranjat singură părul și machiajul (așa cum am făcut-o în 90 la sută din ocaziile vieții mele), am purtat chimonoul foarte scump pe care mama mea îl primise în dar de la Otoosan și am umplut laptopul meu elegant cu întrebări.

Respect pentru oameni și cărți

În acea zi, mama m-a însoțit, stând în afara studioului. Mai târziu, mi-a relatat cum toată lumea se adunase în regie, sperând să asiste la un mare fiasco.

Am condus bilingv discuția în emisiune, în japoneză și în română, și, după zece minute, am realizat că nu am nevoie de laptop pentru a citi ceva de pe el și nici prompterul nu mi-a folosit vreodată. A fost, pur și simplu, o discuție firească, informală, cu doi diplomați: unul, japonez în România, celălalt, român și fost ambasador în Japonia.

Am fost angajată imediat, cu contract pe un an. Eram plătită cu un salariu lunar care echivala cu costul unui prânz la Tokio. Era puțin în comparație cu ceea ce eram obișnuită să folosesc în Japonia... dar în România era suficient pentru a mă descurca.

Aveam să fiu producătoarea unei emisiuni săptămânale de două ore. După un an, am redus-o la o oră și am introdus scurte documentare.

În doi ani, echipa mea uimitoare, împreună cu mine, a ajuns și la un bun renume, și la o agendă consistentă. Am fost binecuvântată să lucrez cu persoane uimitor de talentate și dedicate. Doamna Sonia a fost mentorul meu, managerul, antrenorul și directorul meu de imagine. De multe ori eram în dezacord, dar am fost mereu de acord că a nu fi de acord e o cale de a crește, nu o formă de separare.

Din nou, viața mea urma să se schimbe pentru totdeauna. Știam de ceva timp că viața mea era menită să se schimbe „pentru totdeauna” la fiecare câțiva ani, dar nu știam unde și

Respect pentru oameni și cărți

cum va interveni schimbarea. Tot ce știam era că trebuie să mă adaptez și să mă reinventez din temelii.

Și am întâmpinat aceste schimbări cu brațele deschise.

3. SCENA ÎNTÂLNIRII ÎN DOI

Înainte de a pleca din Japonia, atât Otoosan, cât și Obachama (bunica japoneză) m-au rugat să le promit că mă voi recăsători și că voi fi fericită. Evident, nu am putut promite nici una, nici cealaltă. Cine nu ar vrea să fie fericit? În ceea ce privea căsătoria, eu eram nerăbdătoare să scap de aceea în care mă aflam – nicidecum să mă gândesc la a fi din nou în lanțuri.

Sună ciudat: a fi în lanțuri. Vedeți, pentru cei care nu se simt împliniți în căsnicia lor, exact asta e senzația. Și totuși, pentru cei câțiva norocoși, căsătoria reprezintă cea mai mare bucurie și cea mai mare libertate pe care o poți resimți.

Eu sunt convinsă că reprezintă lucrul cel mai important care mi s-a întâmplat vreodată și, de asemenea, sunt convinsă că voi reprezentați lucrul cel mai important care vi s-a întâmplat vouă. Doar că s-ar putea să dureze ceva timp până să vă dați seama de asta. Mie mi-a luat un răstimp de 41 de ani.

Întorcându-mă în România, am realizat că nu eram atrasă de bărbații din țara mea, iar ei, în mod cert, nu erau interesați de mine. Resimțeam o respingere reciprocă,

Respect pentru oameni și cărți

ceea ce îmi permitea o mare libertate de a lucra, în majoritatea timpului.

Mă alegeam, mergând pe stradă, cu obișnuitele fluierături și cu comentarii de tipul: „hei, păpușica!“ Știu că asta îi va șoca pe cititorii mei americani, dar mă simțeam flattată. Aceasta este atitudinea cu care am crescut în România și eram convinsă că reprezenta cea mai bună cale (dacă nu singura) de a-mi valida sau nu atractivitatea.

Înainte de a-mi permite un șofer personal, mergeam la serviciu cu metroul (pentru că eu nu am condus și nici nu aveam intenția de a conduce vreodată). Locuiam în zona Dorobanți, așa că aveam de făcut un drum de vreo 15 minute până în Piața Romană, în centrul Bucureștiului, de unde luam metroul cam opt stații, drum care dura aproximativ 40 de minute.

Mă dezobișnuisem să fiu privită, dar acum îmi plăcea libertatea pe care o aveam de a privi și eu. Fixatul cu privirea e o activitate obișnuită în România. Nu e jignitoare, ci doar exprimă curiozitatea față de cei din jur. În fine, în multe asemenea situații se întâmpla să fiu abordată de bărbați tineri.

Cei care-mi păreau chiar interesanți ajungeau să pună capăt scurtei noastre conversații în felul ăsta:

– Cum, adică, nu vrei să bei ceva cu mine? Cine te crezi? Ești liberă weekendul ăsta. O să te mai gândești?

– Doamne, știi ce?, mai spuneau ei. Nici nu mă interesezi. Pot să ies cu oricine vreau, oricând vreau.

– Atunci, ești liber să o faci! zâmbeam eu, privind la spatele lor disprețuitor, întors în chip melodramatic, în

Respect pentru oameni și cărți

timp ce se îndepărtau plini mândrie, gândind probabil: „merit mai mult!“

Nu mă interesa niciunul dintre colegii de la serviciu. Îi priveam ca pe niște oameni, nu ca pe niște bărbați. Mă delecta să râd împreună cu ei și, ocazional, să flirtez în public, dar nimic mai mult.

Apoi, un tip pe nume Dan, de la Știri, a trecut de la o atitudine neplăcută la una prietenoasă. Nu era nimic neobișnuit. Majoritatea oamenilor păreau să-și schimbe atitudinea față de mine imediat ce le devenea clar că eu eram, cumva, favorizată de șeful nostru.

Într-o zi, Dan m-a întrebat:

– Ai vrea să-mi fii parteneră de Valentine's Day?

Nu am știut ce însemna asta, iar eu mă resemnam cu faptul de a nu înțelege întotdeauna noul jargon românesc. Trecuseră nouă ani de când mă cufundasem numai în ceea ce era japonez, așa că pierdusem puțin din fluența gândirii cotidiene în stil românesc. Se părea că, în vremea în care eu fusesem absentă, românii începuseră să sărbătorească Valentine's Day în manieră americană.

După ce am înțeles că se referea la a mă invita să cinăm împreună, am fost de acord. Asta nu a însemnat nimic. În ce mă privește, a fost doar o zi caraghioasă, nu una de îndrăgostire. Am ieșit împreună și, spre surpriza mea, ne-am simțit bine stând de vorbă. M-a condus acasă și ne-am sărutat precum adolescenții, în fața ușii clădirii mele. N-a încercat să facă nimic stupid, așa că am fost mulțumită. Mare greșeală.

Până să mă dezmeticesc, el deja își închipuia că suntem un cuplu. Mă văzusem cu el doar de două ori, în public.

Respect pentru oameni și cărți

Știam că nu eram un „cuplu“, dar nu știam cum să-l lămuresc și pe el de asta. A început să tânjească și să vină în preajma clădirii în care locuiam. Îl plăceam, dar nici pe departe atât cât să-mi doresc o relație cu el. Într-o zi, aproape că a urlat la mine că mă iubește, iar eu am intrat în panică. Am pus capăt la tot... chiar și la atitudinea mea prietenoasă. NU MI-A PĂSAT dacă îmi câștigam sau nu reputația de femeie vanitoasă.

Ceea ce e amuzant este că, dacă ești tânără, nu ai copii și ești divorțată, oamenii resimt un fel de datorie morală de a-ți face lipeala cu cineva. Și, deși consider că gestul e amabil, m-am simțit lezată din pricină că nu am fost înțeleasă. Nu voiam pe nimeni. Nici nu mă simțeam singură, nici nu eram în căutarea unei persoane. Eram complet cufundată în munca mea și mă bucuram de faptul că, în sfârșit, aveam ceea ce-mi doream. Libertate. Libertatea de a munci, de a-mi stabili propriile reguli, de a nu face plecăciuni și, într-adevăr, de a nu-mi păsa. Sau, cel puțin, eu asta speram.

4. DIN NOU, DESPRE KEN

Ken mă suna destul de des după ce ne despărțiserăm oficial. Îmi plăcea să discut cu el, pentru că vorbea cea mai frumoasă limbă japoneză pe care am auzit-o vreodată. Era sofisticat și amuzant. Era capabil să se autoironizeze și, pentru mine, era plăcut să-i povestesc cum îmi petrecusem